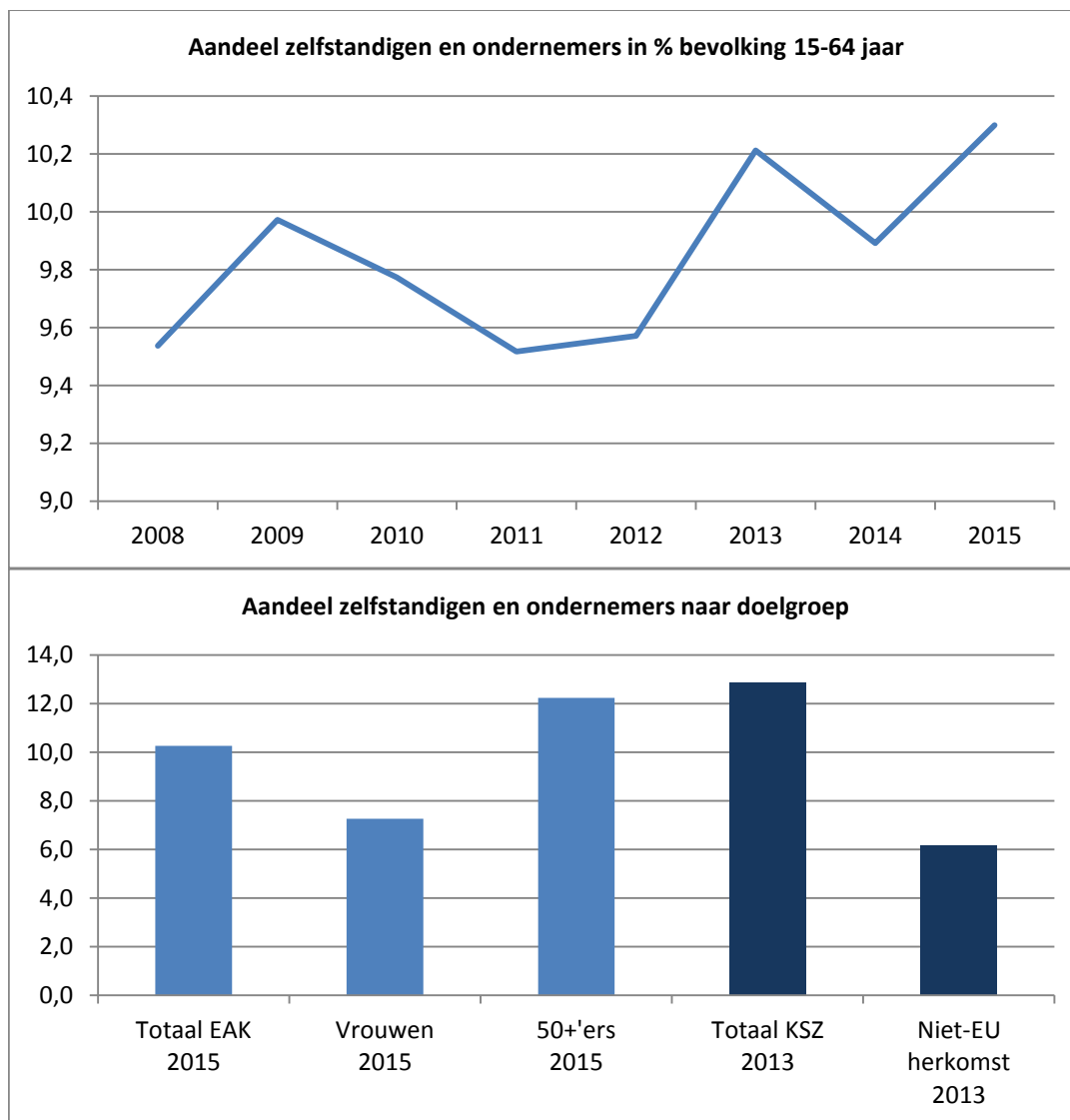

Doelstelling	5.1.1 Tegen 2020 kent Vlaanderen een sterke ondernemerscultuur, stijgt het ondernemerschap en de waardering ervoor aanzienlijk, alsook het aantal ondernemingen in het Vlaamse Gewest, zodat we even goed scoren als de top-vijf van de Europese regio's. Jonge starters worden aangemoedigd, zodat de oprichtingsratio stijgt. Het ondernemerschap bij vrouwen, allochtonen en ouderen neemt toe tot een niveau dat evenredig is met hun aanwezigheid in de maatschappij.
Kernindicatoren	Aandeel zelfstandigen ten opzichte van de bevolking 15-64 jaar
Definitie	Het gaat om informatie over de tewerkstellingssituatie van de Vlamingen (totaal, vrouwen, ouderen) zoals geregistreerd in de Enquête naar de Arbeidskrachten (EAK) door ADSEI afgenomen en eveneens door Eurostat verwerkt. Voor de personen van allochtone herkomst is de bron de Kruispuntbank Sociale Zekerheid (KSZ). Zelfstandigen: hoofd- en nevenactiviteit en zelfstandige ondernemers.
Streefwaarde	Toename van het aandeel zelfstandigen, totaal en ook volgens doelgroep.
Dimensies	Totaal, vrouwen, 50+'ers en personen van allochtone herkomst.
Vergelijking ruimte	Vlaams Gewest
Vergelijking tijd	Jaarlijks sedert 2008
Frequentie en stiptheid	De data worden berekend door WSE op basis van de EAK-gegevens. De gegevens voor T komen beschikbaar in de zomer van T+1. De KSZ data komen beschikbaar via een speciale aanvraag.
Laatst gewijzigd	3/10/2016
Meetmethode	EAK: Enquête bij Vlamingen in private huishoudens over hun activiteit in de loop van een gegeven referentieweek. Op het niveau van België omvat de steekproef bijna 50.000 huishoudens (gebaseerd op het Rijksregister). De enquête wordt face-to-face afgenomen op basis van een tweetraps-steekproef gestratificeerd volgens geografische secties in een gemeente en huishouden. KSZ: door koppeling van de gegevens in het Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming aan persoonsgegevens in het Rijks- en wachtregister kan informatie bekomen worden over de herkomst van werkenden (in casu zelfstandigen). Voor de herkomst van een persoon wordt niet enkel gekeken naar de huidige nationaliteit, maar ook naar de nationaliteit bij de geboorte en/of die van de ouders.
Bron data	FOD Economie - Algemene Directie Statistiek - EAK (Bewerking Departement WSE) & Eurostat en Kruispuntbank Sociale Zekerheid.
Meer informatie	http://statbel.fgov.be/nl/statistieken/cijfers/arbeid_leven/werk/absoluut/ http://aps.vlaanderen.be/sqml/largereeksen/6572.htm

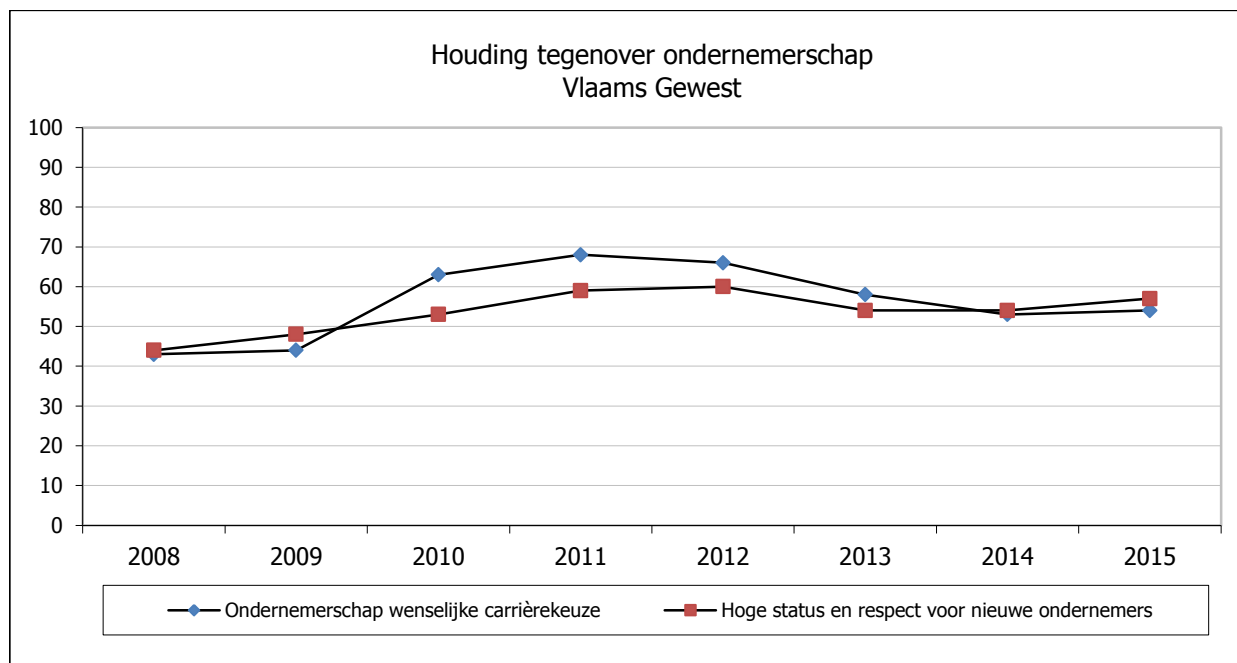

Bespreking

In 2015 waren er 10,3% zelfstandigen op de bevolking 15-64 jaar in het Vlaamse Gewest. De indicator gaat de laatste jaren in licht stijgende lijn, zij het niet continu.

De indicator ligt lager bij de vrouwen (7,3% in 2015). Het aantal zelfstandigen in de bevolking 50-64 jaar daarentegen is hoger (12,2%). Duidelijk is ook dat de indicator ongeveer de helft lager ligt bij personen van niet EU-herkomst (6,2% in 2013 ten opzichte van de bevolking 18-64 jaar, KSZ definitie). Vooral de categorieën niet-EU Europa (4,6%) en Maghreb (3,9%) scoren laag. Bij de allochtonen van Turkse herkomst is de waarde voor de indicator hoger (8,4%).

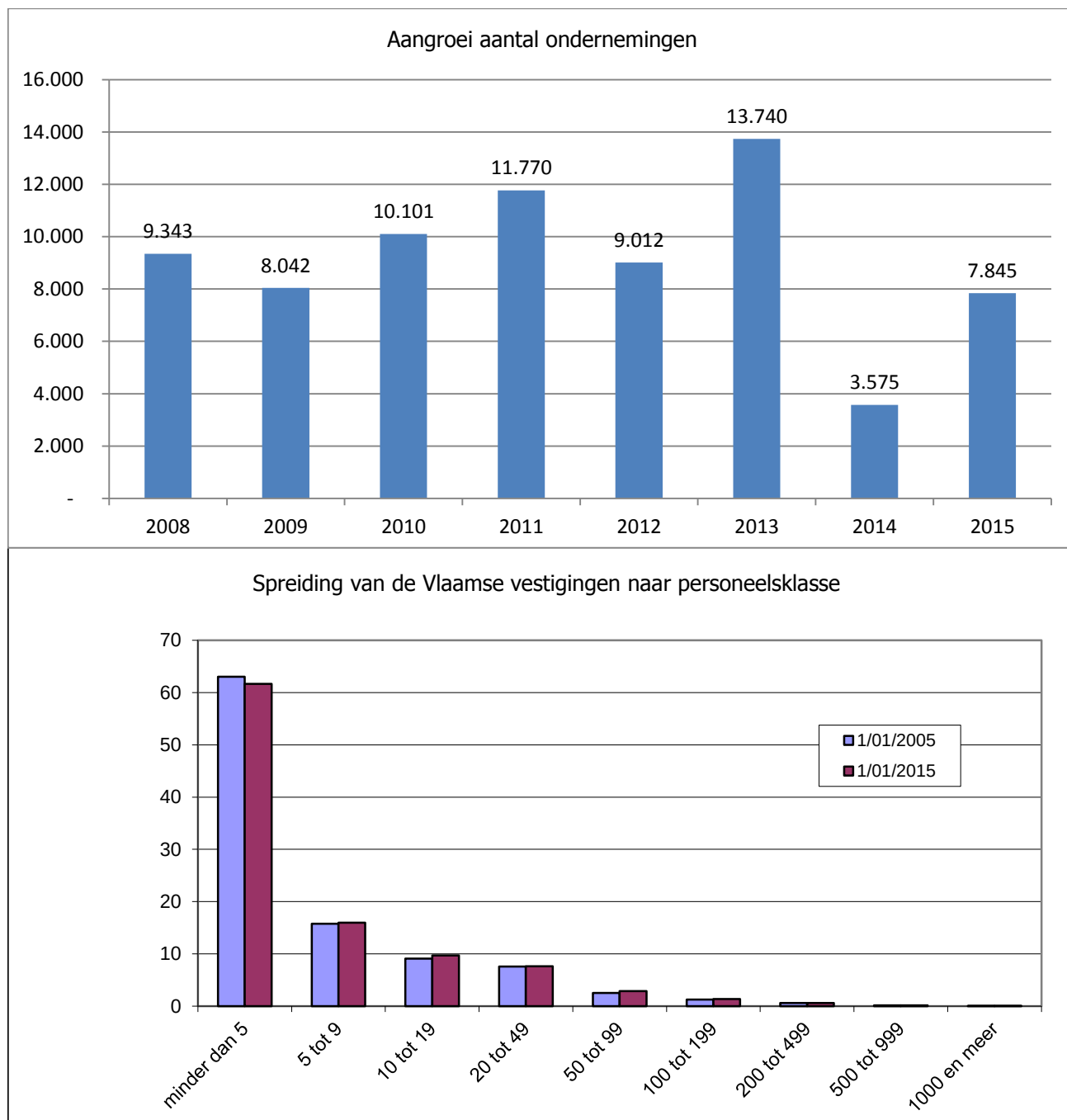
Doelstelling	5.1.3 Tegen 2020 kent Vlaanderen een sterke ondernemerscultuur, stijgt het ondernemerschap en de waardering ervoor aanzienlijk, alsook het aantal ondernemingen in het Vlaamse Gewest, zodat we even goed scoren als de top-vijf van de Europese regio's. Jonge starters worden aangemoedigd, zodat de oprichtingsratio stijgt. Het ondernemerschap bij vrouwen, allochtonen en ouderen neemt toe tot een niveau dat evenredig is met hun aanwezigheid in de maatschappij.
Kernindicatoren	Houding tegenover ondernemerschap
Definitie	In de Global Entrepreneurship Monitor worden de volgende twee vragen gesteld: 1° wenselijkheid van ondernemerschap als carrièrekeuze; 2° inschatting van de status en het respect voor nieuwe ondernemers.
Streefwaarde	Toename van de wenselijkheid van ondernemerschap als carrièrekeuze en van de inschatting van de status en het respect voor nieuwe ondernemers.
Dimensies	geen
Vergelijking ruimte	niveau Vlaams Gewest
Vergelijking tijd	Jaarlijks sedert 2008
Frequentie en stiptheid	De gegevens voor T komen beschikbaar in de zomer van T+1.
Laatst gewijzigd	3/10/2016
Meetmethode	Het betreft een onderzoek bij 18-64 jarigen in het Vlaamse Gewest (en ook internationaal). Circa 2000 personen die in staat zijn te werken worden telefonisch ondervraagd in de periode juni-augustus. De responsratio is ongeveer één derde. Mogelijke afwijkingen tussen het steekproefkader en de doelpopulatie werden verholpen door gebruik van een representatieve steekproef en gewichtsfactoren om te corrigeren voor de resterende afwijkingen.
Bron data	Vlerick Leuven Gent Management School
Meer informatie	http://www.gemconsortium.org/

Bespreking

In 2015 is 54% van de Vlamingen van oordeel dat ondernemerschap een wenselijke carrièrekeuze is. Na een aanvankelijke opflakking tussen 2010 en 2012 is het enthousiasme van de Vlamingen vanaf 2013 opnieuw iets geluwd, maar het is toch nog hoger dan in 2008 of 2009, toen de waarde van deze indicator 40 à 45% bedroeg. Verder vindt 57% van de Vlamingen in 2015 dat ondernemers een hoge status hebben en respect verdienen. Daarmee neemt de waarde van deze indicator lichtjes toe in vergelijking met de twee voorgaande jaren. Ook hier was het resultaat tussen 2010 en 2012 beter, en slechter in de jaren daarvoor. Deze cijfers wijzen er toch op dat de attitude ten aanzien van ondernemen verbeterd is in vergelijking met de periode kort voor en tijdens de crisis.

Doelstelling	5.2.1 In 2020 is er meer doorgroei van bestaande ondernemingen
Kernindicator	Aantal ondernemingen en spreiding van het aantal vestigingen naar personeelsklasse
Definitie	Ondernemingen: BTWplichtige natuurlijke en rechtspersonen waarvan de laatste categorie beperkt is tot de commerciële vennootschappen (NV, BVBA, VOF,) Vestiging: onderneming of - in voorkomend geval - deel van een onderneming met bezoldigd personeel in dienst
Streefwaarde	Een hoger aantal ondernemingen
Dimensies	Rechtspersonen (vennootschappen) versus natuurlijke personen (zelfstandigen) en naar hoofdsector (NACE-2008)
Vergelijking ruimte	Niveau Vlaams Gewest
Vergelijking tijd	1/1/2008 - 1/1/2015
Frequentie en stiptheid	De gegevens over ondernemingen worden jaarlijks berekend. Dit kan een drietal maanden na afsluiten van het jaar. Data over de spreiding over personeelsklassen zijn 9 maanden na het afsluiten van het jaar beschikbaar.
Laatst gewijzigd	3/10/2016
Meetmethode	Verplichte inschrijvingen bij de Kruispuntbank Ondernemingen - focus op BTWplichtige ondernemingen Verplichte inschrijvingen bij de RSZ en RSZPPO in het kader van de arbeidswetgeving
Bron data	Kruispuntbank Ondernemingen - KBO en RSZ-data
Meer informatie	Studiedienst van de Vlaamse Regering - SVR

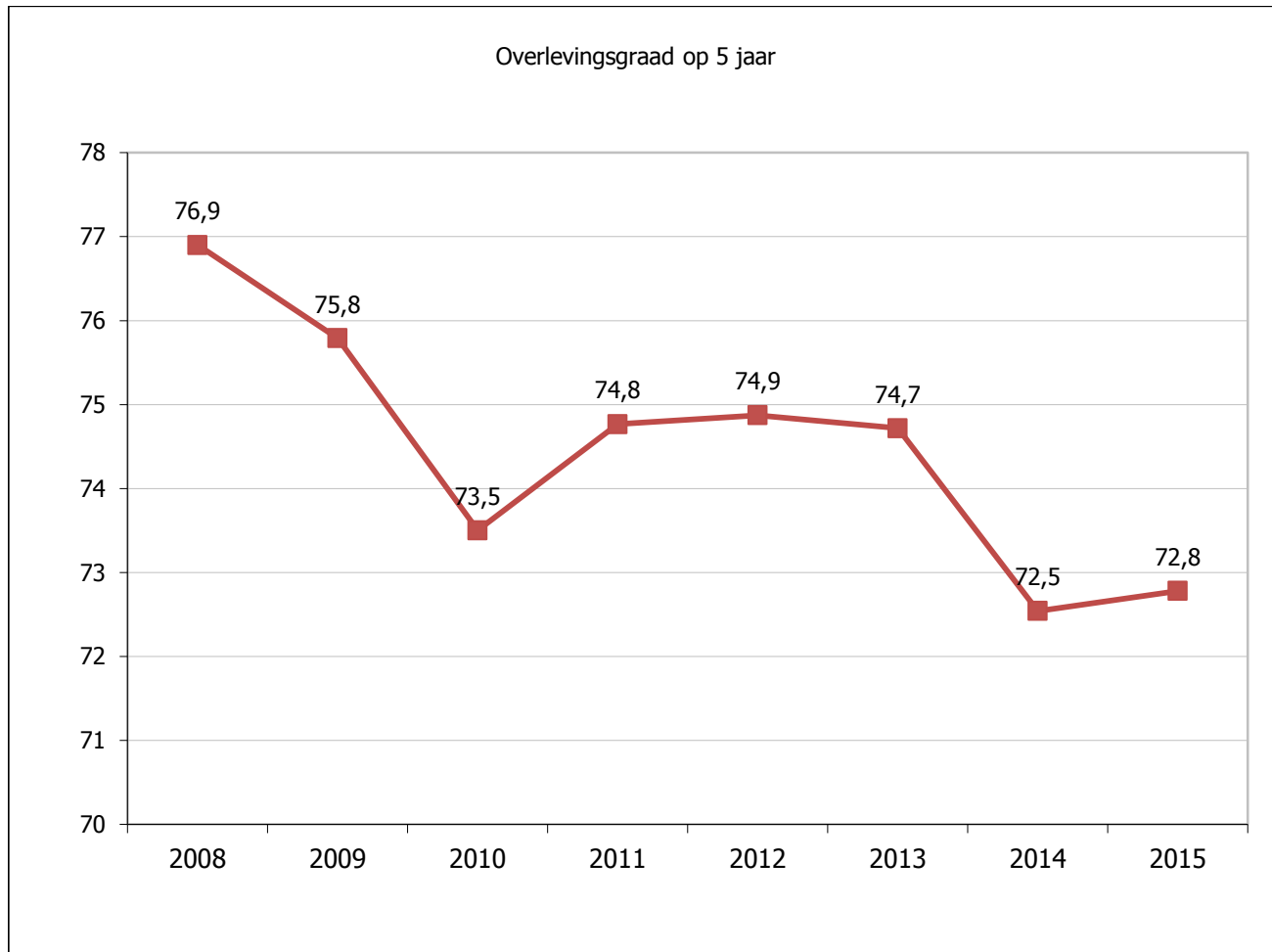

Bespreking

Het Vlaamse Gewest telde op 1 januari 2016 509.700 BTW-plichtige ondernemingen waarvan 267.500 vennootschappen en 242.200 zelfstandigen. In vergelijking met het jaar voordien zijn er dat goed 7.800 meer. De toename is hoger dan in 2014, maar is toch nog duidelijk lager dan de gemiddelde groei van het aantal bedrijven tussen 2008 en 2013 (+ 10.300).

De grote meerderheid van de Vlaamse ondernemingen heeft minder dan vijf werknemers in dienst. Maar het aandeel van de grotere ondernemingen neemt de laatste jaren iets toe.

Doelstelling	5.2.2 In 2020 is er meer doorgroei van bestaande ondernemingen.
Kernindicatoren	Overlevingsgraad op 5 jaar (EIP : Survival Rate 5 jaar)
Definitie	De definitie achter de EIP-indicatoren is vastgelegd door Eurostat en de OESO. De Studiedienst van de Vlaamse Regering past deze definitie zo exact mogelijk toe op de VKBO-data om een regionaal cijfer te bekomen. Onderneming : aantal ondernemingen volgens de SVR-definitie, zijnde de som van de BTW-plichtige natuurlijke personen en de BTW-plichtige rechtspersonen in de aard van een commerciële onderneming (NV, BVBA, VOF, ...) Teller : aantal starters in T-X die minstens 1825 dagen geleefd hebben (of nog in leven zijn) en waarbij X gelijk is 5. Noemer : Aantal starters in T-X.
Streefwaarde	Een hogere overlevingsgraad
Dimensies	Per sector verkrijgbaar
Vergelijking ruimte	België, Gewesten en EU27-landen (via Eurostat, nog in experimentele fase)
Vergelijking tijd	Jaarlijks vanaf 2008
Frequentie en stiptheid	Jaarlijks. Beschikbaar na 4 maanden na het afsluiten van het jaar
Laatst gewijzigd	3/10/2016
Meetmethode	Volledige populatie van de kruispuntbank ondernemingen, gelimiteerd tot alle ondernemingen die onder de SVR-definitie vallen. Deze indicator is nog in ontwikkeling en wordt jaarlijks bijgestuurd.
Bron data	Kruispuntbank ondernemingen, bewerking SVR en Corve
Meer informatie	http://ec.europa.eu/eurostat/web/structural-business-statistics/entrepreneurship/indicators

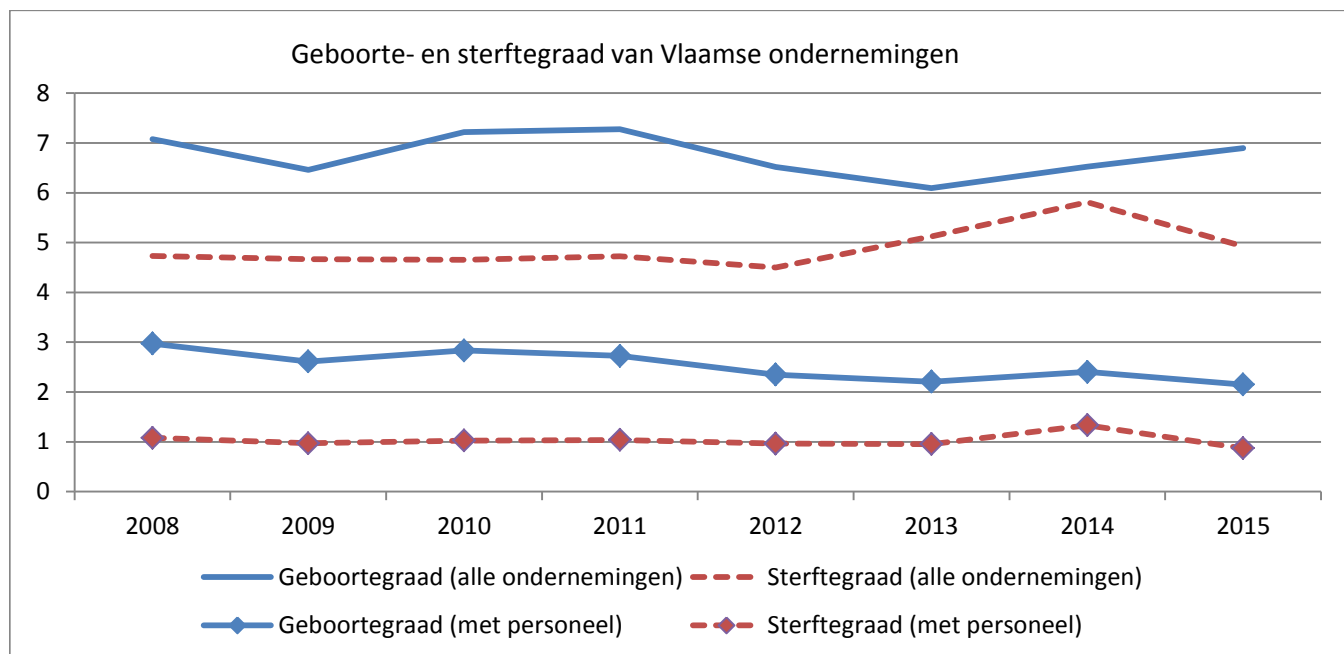

Bespreking

De overlevingsgraad op 5 jaar is in Vlaanderen globaal dalende. In 2015 komt de indicator op 72,8%. Een en ander houdt verband met de jaren van zwakke economische groei vanaf 2008.

Startende ondernemingen worden met tal van problemen geconfronteerd op het vlak van liquiditeit, bedrijfsvoering, betalingsachterstand of de lancering van producten. De jaren van zwakke conjunctuur wegen extra zwaar.

Doelstelling	5.2.3 In 2020 is er meer doorgroei van bestaande ondernemingen.
Kernindicatoren	Geboorte- en sterftcijfer van ondernemingen (EIP : Employer firm birth rate : geboortecijfer van ondernemingen met werkgelegenheid volgens VKBO data en Employer firm death rate : sterftcijfer van ondernemingen met werkgelegenheid volgens VKBO data)
Definitie	De definitie achter de EIP-indicatoren is vastgelegd door Eurostat en de OESO. De Studiedienst van de Vlaamse Regering past deze definitie zo exact mogelijk toe op de VKBO-data om een regionaal cijfer te bekomen. Onderneming : aantal ondernemingen volgens de SVR-definitie, zijnde de som van de BTW-plichtige natuurlijke personen en de BTW-plichtige rechtspersonen in de aard van een handelsonderneming. Enkel ondernemingen die actief zijn in de NACE2008-classes C tot en met K. Teller : aantal startende ondernemingen met personeel in het jaar T + aantal bestaande ondernemingen die in het jaar T voor de eerste keer personeel in dienst namen Noemer : Aantal ondernemingen aan het begin van het jaar T. Aandachtspunt : momenteel is enkel het eerste deel van de teller beschikbaar. Teneinde te voldoen als EIP-indicator moet dus nog het aantal ondernemingen toegevoegd worden die in de loop van het jaar T voor de eerste keer personeel in dienst namen. Deze indicator is dus nog onderschat en zal bijgestuurd worden wanneer de RSZ en VKBO-databanken aan elkaar gekoppeld kunnen worden.
Streefwaarde	Een hogere geboortegraad en lagere sterftegraad
Dimensies	Per sector verkrijgbaar
Vergelijking ruimte	België, Gewesten en EU27-landen (via Eurostat, nog in experimentele fase)
Vergelijking tijd	Jaarlijks vanaf 2008
Frequentie en stiptheid	Jaarlijks. Beschikbaar na 3 maanden na het afsluiten van het jaar
Laatst gewijzigd	3/10/2016
Meetmethode	Volledige populatie van de kruispuntbank ondernemingen, gelimiteerd tot alle ondernemingen die onder de SVR-definitie vallen. Deze indicator is nog in ontwikkeling en wordt jaarlijks bijgestuurd.
Bron data	Kruispuntbank Ondernemingen, bewerking SVR en Corve
Meer informatie	http://ec.europa.eu/eurostat/web/structural-business-statistics/entrepreneurship/indicators

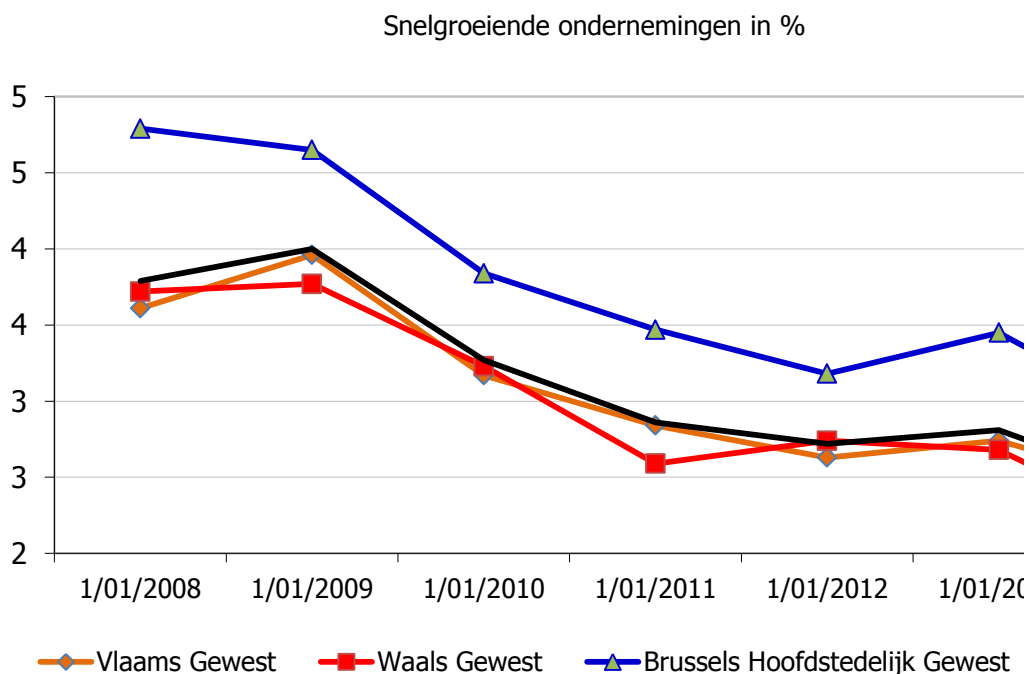
Bespreking

De geboortegraad van alle Vlaamse ondernemingen duidt op het aantal nieuw opgerichte ondernemingen in een jaar ten opzichte van het bestaande aantal bij het begin van het jaar. Analoog geeft de sterftegraad het aantal verdwenen ondernemingen weer door stopzetting of faillissement.

De geboortegraad (alle ondernemingen) bedraagt 6,9% in 2015. Dat is beter dan in 2012, 2013 en 2014. De sterftegraad (alle ondernemingen) is met 4,9% lager. De sterftegraad daalde ook ten opzichte van 2013 en 2014 en is nu weer onder de drempel van 5% zoals in de jaren vóór 2013. De netto-groeiratio van het totaal aantal ondernemingen komt op 2,0% in 2015. Dat is een herneming ten opzichte van de twee voorgaande jaren.

De geboorte- en sterftegraden voor ondernemingen met personeel liggen op een lager niveau.

Doelstelling	5.2.4 In 2020 is er meer doorgroei van bestaande ondernemingen.
Kernindicatoren	Snelgroeiende ondernemingen (EIP : High Growth Firm Rate)
Definitie	De definitie achter de EIP-indicatoren is vastgelegd door Eurostat en de OESO. De Studiedienst van de Vlaamse Regering past deze definitie zo exact mogelijk toe op de VKBO-data om een regionaal cijfer te bekomen. Onderneming : aantal ondernemingen volgens de SVR-definitie, zijnde de som van de BTW-plichtige natuurlijke personen en de BTW-plichtige rechtspersonen in de aard van een handelsonderneming. Teller : Aantal ondernemingen die in de 3 voorafgaande jaren een cumulatieve groei van 20% op jaarbasis hebben gerealiseerd en die minstens 10 personen tewerk stelden bij de aanvang van die observatieperiode. Noemer : Aantal ondernemingen met minstens 10 personeelsleden in het jaar T-3 De ratio geeft het aandeel van de ondernemingen weer die een groei in het aantal personeelsleden weet te realiseren tussen tijdstip T-3 en T van minstens 72,8% (dit is 1,20 tot de derde macht - of dus 20% cumulatieve groei) in die periode tegenover het aantal ondernemingen die minstens 10 personeelsleden tewerk stelde in T-3.
Streefwaarde	Een hogere aandeel snelgroeiende ondernemingen
Dimensies	Per sector verkrijgbaar
Vergelijking ruimte	België, Gewesten en EU27-landen (via Eurostat, nog in experimentele fase)
Vergelijking tijd	Jaarlijks vanaf 1/1/2008
Frequentie en stiptheid	Jaarlijks. Beschikbaar na 9 maanden na het afsluiten van het jaar (RSZ)
Laatst gewijzigd	3/10/2016
Meetmethode	Volledige populatie van de kruispuntbank ondernemingen, gelimiteerd tot alle ondernemingen die onder de SVR-definitie vallen. Deze indicator is nog in ontwikkeling en wordt jaarlijks bijgestuurd.
Bron data	Kruispuntbank Ondernemingen, bewerking SVR en Corve
Meer informatie	http://ec.europa.eu/eurostat/web/structural-business-statistics/entrepreneurship/indicators

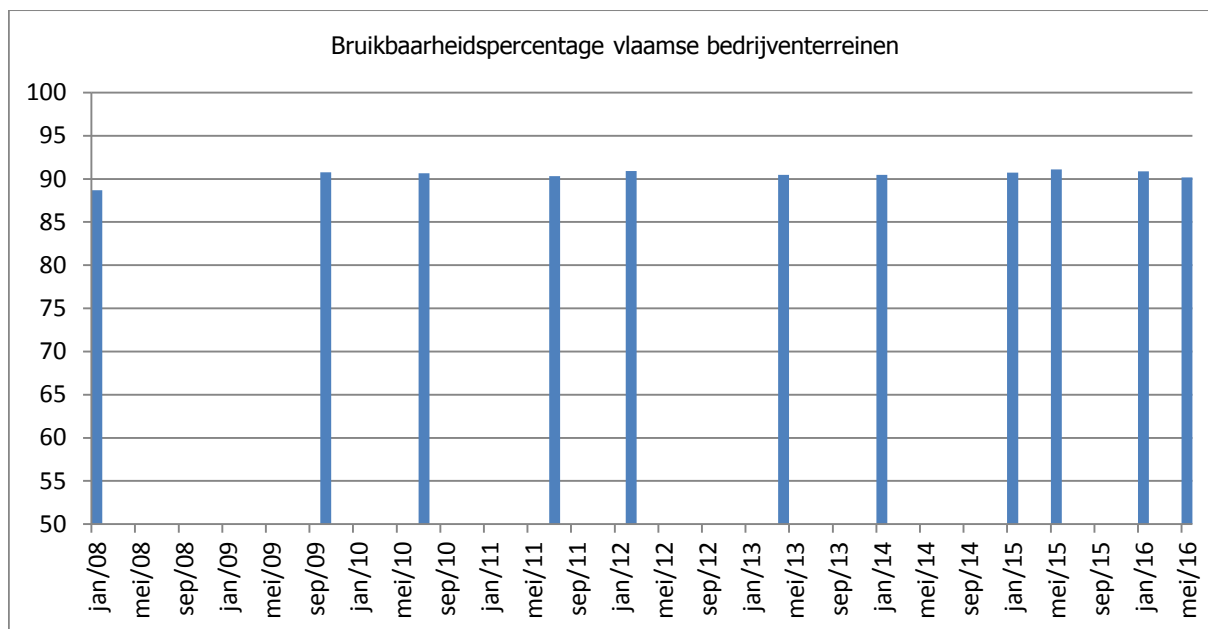

Bespreking

Op 1 januari 2014 waren er 2,4% snelgroeiende ondernemingen of gazellen onder de Vlaamse met 10 of meer werknemers. De laatste jaren gaat deze indicator in dalende lijn. Het Waalse lager cijfer; het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest scoort hoger. Gazellen zijn belangrijk omwille van hun voorbeeldfunctie voor beginnende bedrijven.

Onderzoek wijst uit dat hoge groei ondernemingen vooral gedijen in regio's met veel innovatie kan gestimuleerd worden door in te zetten op de kwaliteit van instituties, een hoogopgeleide aanwezigheid van een creatieve klasse en de aanwezige infrastructuur.

Doelstelling	5.3 In Vlaanderen zullen er belangrijke planningsinspanningen moeten gebeuren om de langetermijnvraag naar bedrijventerreinen te kunnen invullen. De ruimte die hiervoor nodig is, zal wetenschappelijk bepaald worden in het kader van het RSV-2020. Een economisch activeringsbeleid en de filosofie van de ijzeren voorraad dienen tegen 2020 het aantal effectief bruikbare bedrijventerreinen te verhogen tot minimaal 95% van het totale aantal bestemde bedrijventerreinen.
Kernindicatoren	Aandeel effectief bruikbare bedrijventerreinen op het aantal bestemde.
Definitie	Bruikbare bedrijventerreinen: gedeelten van het terrein waarop zich infrastructuur bevindt + bebouwde gedeelten (bezet, leegstand, in ontwikkeling) + onbebouwde gedeelten (actief aanbod, gronden in gebruik door bedrijf, reservegrond, in ontwikkeling). De tijdelijk niet-realiseerbare onbebouwde oppervlakte komt dus niet in aanmerking (percelen die omwille van afwijkend gebruik en/of structurele, procedurele of eigendomsredenen niet actief aangeboden worden).
Streefwaarde	Toename van het aandeel bruikbare bedrijventerreinen.
Dimensies	geen
Vergelijking ruimte	Vlaams Gewest
Vergelijking tijd	jan 2008 - mei 2016
Frequentie en stiptheid	De data worden meermaals per jaar geactualiseerd.
Laatst gewijzigd	4/10/2016
Meetmethode	Een bedrijventerrein dat bestemd is wordt in de inventaris opgenomen. Om de bezetting te monitoren worden alle bedrijventerreinen vanaf 5 hectare anderhalfjaarlijks bezocht ter plaatse (op termijn jaarlijks). De bedrijventerreinen kleiner dan 5 ha worden niet ter plaatse bezocht maar gecontroleerd aan de hand van andere databronnen. Daarbij is ook hulp van de Provinciale Ontwikkelingsmaatschappijen (POM's).
Bron data	Agentschap Ondernemen
Meer informatie	http://www.agentschapondernemen.be/artikel/hoe-wordt-de-kwaliteit-van-de-dataset-gegarandeerd

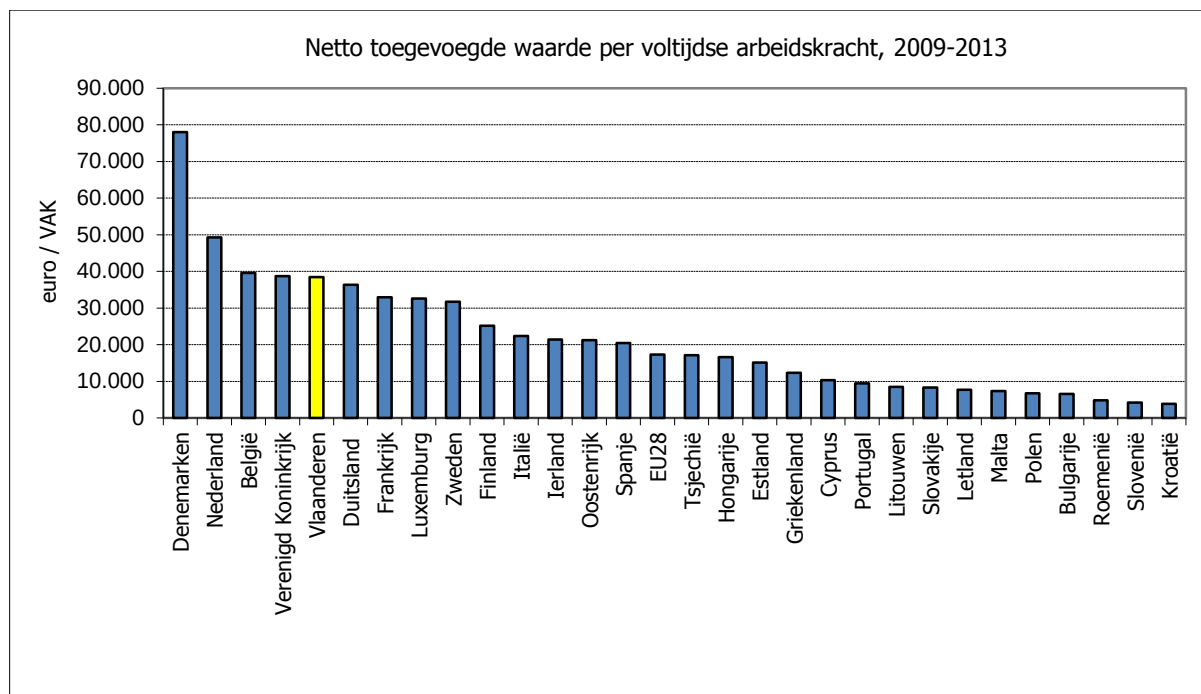

Bespreking

Het bruikbaarheidspercentage van de Vlaamse bedrijventerreinen neemt met de tijd geleidelijk toe tot in 2009, waarna het min of meer constant blijft. In mei 2016 komt het bruikbaarheidspercentage op 90,2%.

Het grootste deel van de bedrijventerreinen is bezet voor een economische of afwijkende functie (63,4% in mei 2016). Het beschikbaar aanbod (onbebouwd) maakte in mei 2016 3,6% uit. Het aandeel van deze laatste categorie neemt lichtjes toe met de tijd (2,5% in januari 2008).

Doelstelling	5.4 In 2020 heeft Vlaanderen een performante landbouw die de vergelijking kan doorstaan met de Europese landbouweconomische topregio's. Tegen 2020 zal in Vlaanderen het landbouwareaal uit het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen juridisch verankerd zijn.
Kernindicatoren	Landbouw: netto toegevoegde waarde per volwaardige arbeidskracht
Definitie	Netto toegevoegde waarde per voltijdse arbeidskracht (VAK) (of FNVA/Annual Working Unit (AWU)) : Deze indicator is losgekoppeld van de bedrijfsgrootte door de netto toegevoegde waarde te bekijken per voltijdse arbeidskracht.
Streefwaarde	Behoren tot de Europese toplanden
Dimensies	
Vergelijking ruimte	Vlaams Gewest, EU28
Vergelijking tijd	2009-2013
Frequentie en stiptheid	Jaarlijks
Laatst gewijzigd	2/09/2016
Meetmethode	De boekhoudkundige gegevens zijn herberekend voor Vlaanderen als regio en conform de ILB-methodologie.
Bron data	Europese Informatienet inzake landbouwboekhoudingen (ILB) (Farm Accountancy Data Network (FADN))
Meer informatie	Bergen D., Tacquenier B., EU-benchmarking en vergelijking van enkele bedrijfseconomische indicatoren voor de belangrijkste bedrijfstypes in Vlaanderen (2005-2009). Beleidsdomein Landbouw en Visserij, afdeling Monitoring en Studie, Brussel, 2012.

Bespreking

De intensieve productie van de Vlaamse landbouw leidt tot hoge opbrengsten per voltijdse arbeidskracht. De netto toegevoegde waarde per voltijdse arbeidskracht geeft een idee over het inkomen in de landbouwsector. Over de periode 2009-2013 behoort Vlaanderen met een gemiddelde waarde van 38.500 euro/VAK tot de kopgroep van de EU28, slechts voorafgaan door vier lidstaten: Denemarken, Nederland, België en het Verenigd Koninkrijk. Verder in de rij komen Duitsland, Frankrijk, Luxemburg en Zweden. Vooral lidstaten uit Zuid- en Oost-Europa blijven onder het Europese gemiddelde van 17.300 euro/VAK.